

BESLUT ENLIGT 58 § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR SOM GÄLLER INOM KOMMUNERNA I HELSINGFORS OCH NYLANDS SJUKVÅRDSDISTRIKT

BAKGRUND

Världshälsoorganisationen WHO klassificerade coronavirusepidemin som en pandemi den 11 mars 2020. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. Enligt statsrådets första rekommendation 12.3.2020 skulle offentliga sammankomster begränsas för att förhindra spridning av den infektion (covid-19) som det nya coronaviruset orsakade.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland har fattat beslut om restriktioner enligt lagen om smittsamma sjukdomar för sin region under perioden 13.3.2020–24.5.2021.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland har genom beslutet 24.5.2021 (ESAVI/18300/2021) för perioden 1.6.2021–15.6.2021 förbjudit alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster inomhus med över 10 personer och utomhus med över 50 personer i kommunernas områden i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt, med undantag för Hangö, Lojo, Högfors och Raseborg. Dessutom förordnades att undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar ska följas vid offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus med högst 10 personer och i avgränsade områden utomhus med högst 50 personer.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland förbjöd med samma beslut (ESAVI/18300/2021) alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med över 50 personer inomhus och i utomhusutrymmen i kommunernas områden i Hangö, Lojo, Högfors och Raseborg, och meddelade att en förutsättning för offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst 50 personer inomhus och i avgränsade områden utomhus är att man följer undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I SÖDRA FINLAND

Postadress: PB 1, 13035 AVI | Besöksadress: Wähjärvenkatu 6, Tavastehus

tfn 0295 016 000

registratur.sodra@rfv.fi

www.rfv.fi

Besöksadress i Helsingfors

Bangårdsvägen 9

Besöksadress i Kouvola

Kauppamiehenkatu 4

HÖRANDE

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med det här beslutet. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande olägenheter för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Därför har regionförvaltningsverket med stöd av 34 § 2 momentet 4 punkten i förvaltningslagen (434/2003) inte ordnat något hörande i ärendet.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS BESLUT OCH MOTIVERING

Föreläggande

Kommunernas områden i Esbo, Helsingfors, Hyvinge, Träskända, Grankulla, Kervo, Mäntsälä, Nurmijärvi, Borgnäs, Tusby och Vanda

Regionförvaltningsverket i Södra Finland förbjuder med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus eller utomhus i kommunernas områden i Esbo, Helsingfors, Hyvinge, Träskända, Grankulla, Kervo, Mäntsälä, Nurmijärvi, Borgnäs, Tusby och Vanda.

I de här kommunernas områden kan emellertid offentliga tillställningar och allmänna sammankomster ordnas inomhus med högst 10 (tio) personer och i avgränsade utrymmen utomhus med högst 50 (femtio) personer förutsatt att kunder och de som deltar i verksamheten och sällskap de facto kan undvika närkontakt med varandra och säkerheten kan tryggas genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 31 maj 2021 (bilaga 1).

Utomhus är det genom specialarrangemang möjligt att avvika från gränserna för den totala publikmängden. Det förutsätter att

- i) det finns flera läktardelar eller sådana områden avsedda för publik som kan avgränsas,**
- ii) publiken kan placeras i avgränsade läktardelar eller områden avsedda för publik på egna sittplatser eller i egna områden för högst 50 personer utomhus, och**
- iii) säkerheten för kunder, de som deltar i verksamheten och sällskap de facto kan säkerställas på alla ställen genom att iaktta Institutet för hälsa och välfärds och undervisnings- och kulturministeriets anvisningar av den 31 maj 2021 (bilaga 1).**

Mellan läktardelarna ska dessutom finnas en tydligt utmärkt skyddszon. Det ska också finnas egna ut- och ingångar och tjänster och egen personal för varje läktardel (t.ex. servering och toaletter).

Kommunernas områden i Askola, Hangö, Ingå, Högfors, Kyrkslätt, Lappträsk, Lojo, Lovisa, Borgå, Raseborg, Sibbo, Sjundeå och Vichtis

Regionförvaltningsverket i Södra Finland förbjuder med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster i Askola, Hangö, Ingå, Högfors, Kyrkslätt, Lappträsk, Lojo, Lovisa, Borgå, Raseborg, Sibbo, Sjundeå och Vichtis som ordnas inomhus med över 10 (tio) personer och utomhus med över 50 (femtio) personer.

I de här kommunernas områden kan offentliga tillställningar och allmänna sammankomster emellertid ordnas inomhus med högst 10 (tio) personer och i avgränsade utrymmen utomhus med högst 50 (femtio) personer förutsatt att kunder och de som deltar i verksamheten och sällskap de facto kan undvika närkontakt med varandra och säkerheten kan tryggas genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 31 maj 2021 (bilaga 1).

I utrymmen inomhus avses med närkontakt vistelse ansikte mot ansikte eller i samma utrymme på mindre än två meters avstånd under mer än 15 minuter eller fysisk kontakt med varandra.

Beslutet är i kraft 2.6.2021–22.6.2021.

Det här beslutet ersätter för perioden 2.6–15.6.2021 Regionförvaltningsverket i Södra Finlands förelägganden enligt 58 § i lagen smittsamma sjukdomar av den 24 maj 2021 (ESAVI/18300/2021) som förbjöd offentliga tillställningar och allmänna sammankomster i kommunernas områden i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt.

Motivering

Väsentliga bestämmelser

Enligt 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar är syftet med lagen att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhället.

I 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms att när en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan regionförvaltningsverket inom sin region fatta beslut om att stänga verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar, om sådana

begränsningar behövs i flera kommuners områden. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Enligt paragrafens 3 moment får besluten som avses i 1 momentet meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

Enligt 59 a § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar övervakar regionförvaltningsverket och kommunen inom sina verksamhetsområden fullgörandet av de skyldigheter och iakttagandet av de begränsningar som det föreskrivs om i 58 §, 58 c § 1 och 2 momentet, 58 d samt 58 h § 1 momentet samt iakttagandet av beslut som gäller dessa. I 59 b § i lagen om smittsamma sjukdomar föreskrivs om inspektioner som görs för att genomföra övervakningen och i 59 c § om behörigheten att meddela förelägganden och tvångsmedel.

Enligt 1 § 1 momentet 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar är infektionen som orsakas av den nya typen av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Nationell styrning och det epidemiologiska läget

Enligt Institutet för hälsa och välfärd smittar det nya coronaviruset (SARS-CoV2) framför allt som droppsmitta när en insjuknad person hostar eller nyser. Vid närkontakt kan covid-19 också smitta genom beröring, om en insjuknad exempelvis har hostat i handen och därefter rört en annan person. Virusnet kan dessutom smitta vid beröring av ytor där det nyligen kommit luftvägssekret från en smittad person. Coronavirusen är dock uppbyggda så att de inte klarar sig en längre tid på ytor.

Det är typiskt för virus att de muterar. Muterade virus kan till sina egenskaper avvika från den tidigare virusstammen. Muterade virusstammar kan exempelvis gällande smittsamheten klassas som så kallade oroväckande coronavirusvarianter (variant of concern, VOC).

Institutet för hälsa och välfärd följer aktivt upp hur coronaviruset muterar och bedömer varianternas verkningar på coronavirusepidemin. Ute i världen cirkulerar för närvarande många olika varianter av coronaviruset. Spridningen av nya virusvarianter kan bekämpas på samma sätt som spridningen av det tidigare cirkulerande coronaviruset.

Utöver VOC-varianterna cirkulerar det i Finland och på andra håll i världen också andra muterade virusstammar där man inte ännu känner till hur mutationerna påverkar smittsamheten eller vaccinationsskyddet.

Coronavaccinet skyddar mot covid-19 och särskilt allvarliga former av sjukdomen. Vaccinet mot covid-19 hindrar dessutom virusinfektion och utsöndringen av viruset samt smitta mellan människor väl. På basis av detta

är tanken att vaccin mot covid-19 kan bidra till uppkomsten av så kallat indirekt skydd och flockskydd. Hur god skyddseffekt den vaccinerade får beror på den vaccinerades ålder och bakomliggande sjukdomar; på hurdan coronasmitta det är fråga om och vilka virus som cirkulerar vid den aktuella tidpunkten. Enligt dagens kunskap skyddar de vaccin mot covid-19 som används också mot nya virusvarianter, men vaccinernas skyddseffekt kan vara sämre mot vissa varianter. Det är sannolikt att vaccinationen skyddar den vaccinerade mot allvarlig covid-19-infektion också när infektionen orsakas av muterat virus.

Coronavaccineringarna har inletts inom EU och 27.12.2020 även i Finland.

Statsrådet har i sitt principbeslut av den 3 september 2020 (VNK/2020/106) förordat social- och hälsovårdsministeriets handlingsplan för genomförande av rekommendationer och begränsningar enligt hybridstrategin för hantering av coronakrisen efter covid-19-epidemins första fas (Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 2020:27). I planen är utgångspunkten för hanteringen av epidemin sådana åtgärder och beslut som enligt lagen om smittsamma sjukdomar fattas av lokala och regionala myndigheter.

Social- och hälsovårdsministeriet har dessutom 29.12.2020 sänt kommunerna, sjukvårdsdistrikten och övriga samkommuner ett brev om uppdatering av handlingsplanen för hybridstrategin (VN/288/2020). I brevet konstateras det att ministeriet i enlighet med Statsrådets principbeslut 22.12.2020 har uppdaterat handlingsplanen för hybridstrategin. I brevet konstateras det att handlingsplanen innehåller en redogörelse för beskrivningar som karaktäriserar tre epidemifaser. Med hjälp av beskrivningarna ska behovet och riktandet av rekommendationer och restriktioner bedömas och beskrivningarna ska användas som stöd för beslutsfattandet på regional och nationell nivå. Vissa detaljer i beskrivningarna av de olika epidemifaserna har preciserats på basis av erfarenheterna hösten 2020.

Statsrådet har med sitt principbeslut (STM/12/2021) av den 26 januari 2021 förordat att social- och hälsovårdsministeriet kompletterar handlingsplanen för genomförandet av hybridstrategin. Social- och hälsovårdsministeriet har 28.1.2021 utfärdat ett styrbrev om begränsningsåtgärder för att hindra spridningen av den nya virusvarianten och epidemin (VN/909/2021). Enligt brevet utgör de nya varianter av SARS-CoV-2 som har upptäckts ett nytt potentiellt betydande epidemiologiskt hot. Dessa virusvarianter sprider sig betydligt snabbare än coronavirusets tidigare undertyper. Trots att letaliteten inte verkar ha ökat kan den nya virusvarianten leda till en epidemi som sprids betydligt snabbare än förut, och på grund av det ökade antalet sjukdomsfall allvarligt hota hälso- och sjukvårdssystemets bärkraft. Eftersom den nya virusvarianten utgör ett allvarligt nytt hot har handlingsplanen för hybridstrategin kompletterats den 26 januari 2021. Statsrådet har förordat kompletteringen genom sitt principbeslut. I brevet

ges baserat på handlingsplanen rekommendationer för åtgärder i det rådande läget. I brevet lyfter man också fram att kompletteringen av handlingsplanen beskriver hur två olika situationer där epidemin accelererar kan se ut och åtgärdshelheterna för dessa situationer.

Statsrådet fattade 25.2.2021 ett principbeslut om att övergå till nivå två som avses i kompletteringen av handlingsplanen för hybridstrategin (STM/2021/32). Social- och hälsovårdsministeriet har 25.2.2021 utfärdat styrbrevet Restriktioner för att hindra spridningen av virusvarianten och epidemin – nya befogenheter enligt lagen om smittsamma sjukdomar och handlingsplanen för hybridstrategin (VN4947/2021). I brevet konstateras det att ändringen av lagen om smittsamma sjukdomar (147/2021), genom vilken nya temporära befogenheter för att förhindra spridning av epidemin fogades till lagen, trädde i kraft den 22 februari 2021. De tillfälliga befogenheterna gäller till och med den 30 juni 2021. Med anledning av lagändringen har ministeriet den 25 februari 2021 uppdaterat del 3 i handlingsplanen samt som bilaga till den ministeriernas tidigare åtgärdsrekommendationer för epidemins olika faser, som gavs den 23 oktober 2020.

Den 1 mars 2021 har statsrådet i samverkan med republikens president konstaterat att det råder undantagsförhållanden i Finland (VNK/2021/21). I motiveringspromemorian till statsrådets beslut konstateras det att när syftet är att bekämpa covid-19 och trygga hälso- och sjukvårdens bärkraft kan situationen inte fås under kontroll med myndigheternas normala befogenheter. Social- och hälsovårdsministeriet har i sitt styrbrev (VN/5229/2021) 1.3.2021 styrt regionerna alla de områden som enligt Institutet för hälsa och välfärds och ministeriets bedömning uppfyller kriterierna för samhällsspridningsfasen eller som med tanke på behovet av åtgärder kan anses befinna sig i denna fas att införa de åtgärder för samhällsspridningsfasen (inkl. de nya befogenheterna enligt lagen om smittsamma sjukdomar) och de tilläggsåtgärder på nivå två som anges i handlingsplanen och den kompletterande handlingsplanen för genomförandet av hybridstrategin.

Social- och hälsovårdsministeriet har i sitt brev 23.4.2021 *Restriktioner för att hindra spridningen av virusvarianten och epidemin* (VN/11430/202) fortsatt styrt regionerna enligt åtgärdsnivå 2 till och med 31.5.2021. Ministeriet styr regionerna i samhällsspridningsfasen att bland annat fatta beslut enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar om att ställa förutsättningar för användningen av utrymmen som är avsedda för kunder och deltagare då kriterierna som avses i bestämmelsen uppfylls och beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar som förbjuder offentliga tillställningar med över sex personer eller i sista hand helt förbjuder ordnandet av offentliga tillställningar så att tillställningar med högst sex personer är tillåtna enbart av tvingande lagstadgat skäl. Dessutom

rekommenderas i brevet att man i områden som bedöms vara i accelerationsfasen inför motsvarande åtgärder för att effektivisera den riksomfattande epidemibekämpningen och hindra spridningen av epidemin. I brevet konstateras att om man innan den utsatta tiden då styrningen upphör frångår åtgärdsnivåerna så ger ministeriet en särskild ny styrning om dess betydelse och åtgärdsförslagen som förknippas med epidemifaserna.

Statsrådet konstaterade att undantagsförhållandena har upphört 27.4.2021 och utfärdade förordningar som upphäver befogenheterna som infördes med stöd av undantagsförhållandena (V NK/2021/48).

Statsrådet fattade 6.5.2021 ett principbeslut om att frångå användningen av åtgärdsnivåerna som avses i kompletteringen av handlingsplanen för hybridstrategin (STM/2021/83). Statsrådet konstaterar i principbeslutet att det är motiverat att frångå användningen av åtgärdsnivåerna. Statsrådet förordar att social- och hälsovårdsministeriet upphäver de kompletterande åtgärderna till handlingsplanen för genomförandet av hybridstrategin av den 26 januari 2021 som gjordes för att hindra en hotande snabb accelerering av epidemin och att virusvarianter som smittar lättare blir vanligare. Social- och hälsovårdsministeriet styr genom principbeslutet alla områden att som fortsatt åtgärd slopa de ytterligare åtgärderna förknippade med åtgärdsnivåerna och övergå till åtgärderna för epidemifasen i regionen enligt handlingsplanen för hybridstrategin.

Statsrådet fattade den 27 maj 2021 principbeslutet (STM/2021/100) om en handlingsplan för genomförande av hybridstrategin för hantering av covid-19-epidemin samt om översyn av handlingsplanen. Social- och hälsovårdsministeriet utfärdade den 27 maj 2021 ett styrningsbrev om Åtgärdsrekommendationer enligt den uppdaterade handlingsplanen för hybridstrategin för att förhindra spridningen av epidemin (VN/14345/2021). Genom brevet styrs åtgärdsrekommendationerna enligt den uppdaterade handlingsplanen för hybridstrategin för epidemins faser. Styrningen följer brevet fram till den 30 juni 2021. De rekommendationer som behandlas i brevet baserar sig på den handlingsplan för hybridstrategin som uppdaterats den 27.5.2021 och utgör de åtgärdshelheter för varje epidemifas som myndigheterna i områdena kan tillämpa för att bromsa epidemin.

Inomhus kan dock offentliga tillställningar och allmänna sammankomster ordnas för högst 10 personer, och utomhus i avgränsade områden för högst 50 personer, förutsatt att kunderna och de som deltar i verksamheten de facto kan undvika närkontakt med varandra genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar. Genom specialarrangemang är det möjligt att avvika från begränsningen av den totala publikmängden. Det förutsätter att

- i. det finns flera läktardelar eller sådana områden avsedda för publik som kan avgränsas
- ii. publiken kan placeras i avgränsade läktardelar eller områden avsedda för publik på egna sittplatser eller i egna områden för högst 50 personer utomhus, och
- iii. säkerheten på alla ställen kan säkerställas genom att iaktta Institutet för hälsa och välfärd och undervisnings- och kulturministeriets anvisningar.

Mellan läktardelarna ska dessutom finnas en tydligt utmärkt skyddszon. Det ska också finnas egna ut- och ingångar och tjänster och egen personal för varje läktardel (t.ex. servering och toaletter).

I områden som befinner sig i accelerationsfasen rekommenderar social- och hälsovårdsministeriet beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar som förpliktar till att ordna offentliga tillställningar och allmänna sammankomster på så sätt att kunder och de som deltar i verksamheten de facto kan undvika närkontakt med varandra genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och THL:s anvisningar. Besluten gäller utrymmen inomhus som används för mer än tio kunders eller deltagares samtidiga vistelse samt med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som samtidigt används för mer än 50 kunder eller deltagare.

Enligt Institutet för hälsa och välfärd riksomfattande lägesrapport för uppföljning av hybridstrategin 26.5.2021 började antalet nya covid-19-fall i Finland klart minska efter mitten av mars och epidemin mattades av. Rekommendationerna och restriktionerna och att de har följts noggrant vände epidemiutvecklingen i en positiv riktning. Dessutom har vaccinationerna påverkat det epidemiologiska läget gynnsamt.

Under de senaste fyra veckorna har antalen fall emellertid hållits på en stabil nivå. Veckorna 17–20 diagnostiserades cirka 1300–1500 fall per vecka. Under vecka 20 (17–23 maj) diagnostiserades sammanlagt 1302 nya fall av covid-19, vilket är mer än 100 fall färre än veckan innan. Under de två senaste veckorna förekom 49 nya fall per hundra tusen invånare och under de två föregående veckorna 52.

Det uppskattade effektiva smittsamhetstalet är för närvarande 0,95–1,15 (90 % sannolikhetsintervall). Talet är lite högre än förra veckan. Under hela april månad var det uppskattade smittsamhetstalet mindre än ett.

Även om vaccinationerna går framåt under våren och sommaren och säsongsvariationen stöder en förbättring av det epidemiologiska läget så har läget åter försämrats i vissa områden i maj. Antalet smittfall kan åter börja öka när restriktionerna redan har lindrats i vissa områden och

kontakterna mellan människor ökar när sommaren närmar sig. Dessutom kan coronavirusvarianterna som smittar lättare för sin del öka antalet smittor.

Det finns stora skillnader i det epidemiologiska läget mellan olika regioner: i landets södra och sydvästra delar är incidensen av covid-19-fall alltfjämt högre än på andra håll i landet. I vissa områden har den positiva utvecklingen stannat av och i vissa områden har lokala smittkluster lett till en försämring av det regionala läget.

Alltfjämt har man gått flitigt på coronavirustest. Det är skäl för var och en att utan dröjsmål söka sig till test också vid lindriga symtom, även om man har fått en eller två vaccindoser. Vecka 20 gjordes över 117 000 test, en aning fler än förra veckan. Andelen positiva prov av de undersökta proven var cirka 1,1 % vecka 20. Den lilla procentuella andelen positiva prov är en bra indikator som berättar att smittorna som cirkulerar bland befolkningen alltfjämt upptäcks på ett effektivt sätt.

I hela landet kunde smittkällan för nya inhemska smittor utredas i över 70 % av fallen. Cirka 35 % av de nya smittorna konstaterades hos personer som var i karantän då smittan diagnostiserades.

Belastningen av sjukhusvården var störst i slutet av mars före påsk (veckorna 12 och 13). Antalet patienter som vårdades på avdelningar inom specialiserad sjukvård och primärvården var litet under april-maj. Behovet av intensivvård minskade i slutet av mars och början av april, men under de första veckorna i maj hölls antalet patienter på riksnivå mer stabilt. Under den senaste veckan har behovet av intensivvård emellertid fortsättningsvis minskat. Prognoserna för den kommande veckans riksomfattande antal vårdperioder inom den specialiserade sjukvården och intensivvården ligger ungefär på samma nivå som prognoserna förra veckan.

Coronavaccineringen fortskrider bra i alla specialansvarsområden. I hela landet har över 90 % av dem som har fyllt 70 år och 50 % av alla som har fyllt 16 år fått en vaccindos. Uppskattningen är att alla villiga som har fyllt 16 år ska ha fått sin första vaccindos före utgången av juli månad.

Vaccinet mot covid-19 skyddar bra mot covid-19 och allvarliga former av sjukdomen. Vaccinet eliminerar emellertid inte fullt risken för att bli smittad eller smitta andra. Därför är det viktigt att också de som har fått en eller två vaccindoser fortsättningsvis ser till handhygien, säkert avstånd, använder munskydd, söker sig till coronavirustest när de har symtom och följer övriga anvisningar för att förebygga spridningen av viruset.

Regeringen godkände 20.4.2021 en plan för avveckling av coronarestriktionerna och utfärdade 27.4 förordningar om att upphäva utövningen av befogenheter enligt beredskapslagen. Social- och hälsovårdsministeriet fattade den 10 maj ett beslut enligt vilket man vid

bekämpningen av coronaepidemin slopar de riksomfattande åtgärdsnivåerna. Regionala begränsningar och rekommendationer betonas i fortsättningen vid bekämpningen av coronaviruset.

Även om det epidemiologiska läget som helhet har förbättrats efter mitten av mars så är det motiverat att upprätthålla effektiva och täckande metoder för att hindra smittor i regionerna. Välavvägda begränsningsåtgärder samt effektiv testning och snabb smittspårning möjliggör en gynnsam utveckling av det epidemiologiska läget. En fortsatt gynnsam utveckling är en förutsättning för att det fortsättningsvis ska gå att lätta på och avveckla begränsningarna.

Coronaviruset smittar effektivt i sociala situationer. Var och en kan med sitt eget agerande bromsa upp spridningen av coronaviruset. Det är ytterst viktigt att fortsättningsvis följa de rekommendationer och restriktioner som är i kraft och att begränsa antalet kontakter. Också vid lindriga symtom som passar in på covid-19 ska man genast söka sig till test. Smittspridningen av de nya virusmutationerna mellan människorna kan förhindras med samma metoder som i fråga om coronaviruset som förekom redan tidigare.

Regeringen har fattat beslut om inreserestriktionerna till och med den 15 juni 2021. Social- och hälsovårdsministeriet har anvisat alla behöriga myndigheter att agera på ett sådant sätt som situationens allvar kräver och utöva alla sina befogenheter som lagen om smittsamma sjukdomar möjliggör för att förhindra att coronavirusepidemin sprids.

Det epidemiologiska läget i sjukvårdsdistriktets område och erhållna sakkunnigutlåtanden

Syftet med regionförvaltningsverkets begränsande beslut är att som det föreskrivs i 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar förebygga att sjukdomsläget förvärras. Risken för massexponeringar och för att sjukdomen sprids är särskilt stor i alla situationer med stora folksamlingar där personerna kan råka i närkontakt med varandra.

Sjukvårdsdistrikten inom Regionförvaltningsverket i Södra Finlands verksamhetsområde har i enlighet med den styrning som ges i social- och hälsovårdsministeriets brev av den 10 september 2020 inrättat regionala arbetsgrupper för covid-19. Samarbetsgrupperna beaktar i sina lägesbedömningar utöver epidemiläget också de totala konsekvenserna av smittbekämpningsåtgärderna, inklusive ekonomiska konsekvenser och konsekvenser som hänför sig till näringslivet. Regionförvaltningsverket deltar i arbetsgrupperna, liksom också företrädare för Institutet för hälsa och välfärd samt närings-, trafik- och miljöcentralerna i respektive region.

Regionförvaltningsverket har av Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikts regionala coronasamordningsgrupp fått ett utlåtande om covid-19-läget inom sjukvårdsdistriktet och gruppens synpunkter på vilka regionala begränsningsåtgärder som behövs för att stävja epidemin.

Under Helsingfors och Nylands regionala coronasamordningsgrupps möte den 27 maj 2021 och i korrespondensen efter det linjerades att kommunerna i Östra Nyland och Västra Nyland med undantag för Esbo och Grankulla övergår till epidemins accelerationsfas. Övriga Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt är alltjämt i samhällsspridningsfasen. Incidensen per 100 000 invånare över 14 dygn var inom hela Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikts område 77, i Helsingfors 69, i Kervo 38, i Mellersta Nyland 46 och i Vanda 128. Incidensen i Östra Nyland är 27,6. I Västra Nyland var incidensen i Esbo 87, Hangö 0, Ingå 130, Högfors 11, Grankulla 40, Kyrkslätt 35, Lojo 2.2, Raseborg 7, Sjundeå 162 och Vichtis 89. I Västra Nyland är incidensen över 14 dygn med undantag för Esbo 37.5 per 100 000 personer.

Enligt materialet från mötet är andelen positiva prov av de testade 1.2 % inom Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt. Det förekommer alltjämt massexponeringar inom sjukvårdsdistriktet. I 80 % av fallen finns en misstänkt smittkälla och i 55 % av fallen kan smittkällorna identifieras med säkerhet. Mängden karantän minskar och smittkällan är oftast inom familjen. Antalet covid-19-patienter som behöver sjukhusvård håller på att minska och behovet av sjukhusvård kan uppfyllas utan särskilda åtgärder.

På basis av det epidemiologiska läget som presenterades under mötet och förda samtal anser Nylands regionala samordningsgrupp att förutsättningarna och nödvändigheten för beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar enligt dagens information alltjämt uppfylls i Helsingfors, Vanda, Esbo och Grankulla samt i Kervo och Mellersta Nylands samkommun för social- och hälsovården (Hyvinge, Träskända, Mäntsälä, Nurmijärvi, Borgnäs och Tusby). Den regionala samordningsgruppen anser att ett beslut för samhällsspridningsfasen enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar fortsättningsvis är nödvändigt för att hindra spridningen av den allmänfarliga smittsamma sjukdomen covid-19 i Esbo, Helsingfors, Vanda och Grankulla samt i Mellersta Nylands samkommun för social- och hälsovården. I regioner som har övergått till accelerationsfasen anser samordningsgruppen att beslut om sammankomstbegränsningar enligt social- och hälsovårdsministeriets styrning för accelerationsfasen är nödvändiga.

Nylands regionala samordningsgrupp rekommenderar att regionförvaltningsverket beaktar vilka områden som har övergått till accelerationsfasen och fattar beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar för regionerna i accelerationsfasen ovan till och med den 15 juni 2021 så att det är möjligt att ordna offentliga tillställningar och allmänna sammankomster inomhus med högst 10 personer och i avgränsade utomhusutrymmen med högst 50 personer. I utomhusutrymmen rekommenderas att det ska vara möjligt att avvika från det totala publikantalet 50 genom att dela in publiken i separata läktardelar eller

områden som är avsedda för publiken. I regioner som har övergått till accelerationsfasen rekommenderar samordningsgruppen beslut enligt social- och hälsovårdsministeriets nya styrning för accelerationsfasen.

Regionförvaltningsverket bad ännu efter mötet per e-post om uppgifterna gällande de aktuella incidenserna i kommunerna i Östra Nyland och Västra Nyland. Gällande kommunerna med den högsta incidensen i Västra Nyland ombads dessutom en utredning över varför incidensen är så hög.

I Borgå stads utredning 28.5.2021 tar man upp följande uppgifter gällande Östra Nyland: Incidensen i Borgå 27.7 / 100 000 / 14 dygn; den här veckans positiva hittills 2 stycken. Incidensen i Sibbo 32.5 / 100 000 / 14 dygn; den här veckans positiva är hittills 3. Incidensen i Lovisa 13.6 / 100 000 / 14 dygn; den här veckans positiva är hittills 1. Incidensen i Lapträsk 0 / 100 000 / 14 dygn; den här veckans positiva är 0. Incidensen i Askola 0 / 100 000 / 14 dygn, den här veckans positiva är 0. Den regionala incidensen i hela Östra Nyland är 25.4 enligt uppgifterna 28.5.2021 vilket innebär att den minskar.

Enligt Esbo stads utredning 28.5.2021 är incidensen per 100 000 invånare över 14 dygn enligt webbplatsen HS.fi i Västra Nylands region följande: Esbo 71.38, Hangö 0, Ingå 56.38, Högfors 11.50, Grankulla 39.30, Kyrkslätt 44.91, Lojo 2.18, Raseborg 10.90, Sjundeå 146.37 och Vichtis 99.45.

Enligt Sjundeå kommuns utredning 28.5.2021 är smittläget i kommunen under god kontroll. Gällande Vichtis kommun har antalet smittor enligt samkommunens Karvaisen perusturvakuntayhtymä utredning 28.5.2021 varit nedåtgående och smittor har konstaterats främst bland familjemedlemmar i karantän. I Vichtis har det pågått en skolepidemi men läget ser ut att ha lugnat sig. I Ingå har det trots den större incidensen funnits bara tre smittor under de två senaste veckorna.

Huvudstadsregionens coronasamordningsgrupp rekommenderade redan under sitt möte 20.5.2021 att Regionförvaltningsverket i Södra Finland på viss tid fortsätter beslutet som förbjuder ordnandet av samtliga offentliga tillställningar och allmänna sammankomster inomhus och i utomhusutrymmen, emellertid så att från och med den 1 juni högst 10 personer kan vistas i inomhusutrymmen och högst 50 personer i utomhusutrymmen bara man följer undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 21 september 2020. Utomhusutrymmen kan delas upp i sektorer med högst 50 personer. Samordningsgruppen rekommenderar att regionförvaltningsverkets beslut är i kraft till den 30 juni 2021. Beslutet bör ändras om det epidemiologiska läget utvecklas i en sämre riktning.

Under lägesbildsmötet som kommunerna utanför Nyland höll den 20 maj 2021 sammanfattades ståndpunkten till att det inte automatiskt ska tillämpas samma begränsningar i hela HNS-området. Flera kommuner som var representerade på mötet krävde lindrigare sammankomstbegränsningar än den så kallade 10 + 50-modellen. Till de här kommunerna hör åtminstone Hangö, Raseborg, Lojo, Vichtis och Högfors.

Enligt Institutet för hälsa och välfärds (THL) riksomfattande lägesrapporter för uppföljningen av hybridstrategin var incidensen per 100 000 invånare över sju dagar i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt till 40.7, 43.1, 40.2 och 36.8 veckorna 17–20, medan den procentuella andelen positiva prov av alla testade var 1.4, 1.3, 1.4 och 1.3.

Incidensen per 100 000 invånare över 14 dygn som är beräknad enligt Institutet för hälsa och välfärds kommunspecifika statistik för perioden 17–30 maj 2021 är i huvudstadsregionen (Esbo, Helsingfors, Grankulla och Vanda) 74.1, i Mellersta Nyland (Hyvinge, Träskända, Mäntsälä, Nurmijärvi, Borgnäs och Tusby) 46.1, i Kervo 24.2, Östra Nyland (Askola, Lappträsk, Lovisa, Borgå och Sibbo) 29.5 och Västra Nyland, med undantag för Esbo och Grankulla, (Hangö, Ingå, Högfors, Kyrkslätt, Lojo, Raseborg, Sjundeå och Vichtis) 27.5. Incidensen per 100 000 invånare över 14 dygn som framgår av Institutet för hälsa och välfärds statistik den 31 maj 2021 är i hela i HNS-området 67.

Slutsats

Statsrådet fattade den 27 maj 2021 principbeslutet (STM/2021/100) om en handlingsplan för genomförande av hybridstrategin för hantering av covid-19-epidemin samt om översyn av handlingsplanen. Social- och hälsovårdsministeriet utfärdade den 27 maj 2021 ett styringsbrev om Åtgärdsrekommendationer enligt den uppdaterade handlingsplanen för hybridstrategin för att förhindra spridningen av epidemin. Genom brevet styrs åtgärdsrekommendationerna enligt den uppdaterade handlingsplanen för hybridstrategin för epidemins faser. Styrningen följer brevet till och med den 30 juni 2021.

I brevet konstateras att alla har rätt till liv, och det allmänna ska främja befolkningens hälsa (7 § 1 mom. och 19 § 3 mom. i grundlagen). Alla har också rätt till oundgänglig omsorg och till tillräckliga social-, hälsovårds- och sjukvårdstjänster (19 § 1 mom. i grundlagen). Också de internationella människorättsförpliktelser som är bindande för Finland, i synnerhet människors rätt till liv (artikel 2 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna), innebär en skyldighet för det allmänna att agera och skydda. I de internationella människorättskonventionerna tryggas också rätten till hälsa (till exempel artikel 12 i konventionen om sociala,

kulturella och ekonomiska rättigheter och artikel 11 i den reviderade Europeiska sociala stadgan). Det allmänna ska se till att bland annat dessa grundläggande fri- och rättigheter och mänskliga rättigheter tillgodoses (22 § i grundlagen). Det allmänna ska därmed säkerställa att liv och hälsa skyddas med alla till buds stående, effektiva och proportionerliga medel samt grunda beslutsfattandet på bästa tillgängliga information.

I brevet konstateras att alltid när man bedömer restriktioner, bör man således på ett enhetligt sätt beakta det allmännas ovannämnda skyldighet att förhindra att epidemin sprids och att trygga hälso- och sjukvårdskapaciteten. När beslut övervägs, måste man därför förutse vilken betydelse och inverkan åtgärdshelheten kommer att ha när läget förändras. Myndigheterna är skyldiga att vidta de åtgärder som behövs för att trygga de grundläggande fri- och rättigheterna med beaktande av spridningen av epidemin, bekämpningen av epidemin och uppföljningen av åtgärdernas effekter samt uppföljningen av den totala nyttan av och kostnaderna för de åtgärder som vidtas

Regionförvaltningsverket konstaterar att epidemin i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt för närvarande är i tudelad. Huvudstadsregionen och Mellersta Nyland inklusive Kervo alltjämt är i epidemins samhällsspridningsfas. Hela Östra Nyland och Västra Nyland med undantag för Esbo och Grankulla har däremot övergått till accelerationsfasen. Regionförvaltningsverket konstaterar att incidensen som framgår av Institutet för hälsa och välfärds statistik per 100 000 invånare över de senaste 14 dyggen i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt är 67. I Östra Nylands område är incidensen över två veckor per 100 000 invånare 29.5, i Mellersta Nylands samkommun för social- och hälsovård 46.1, i Kervo 24.25, i kommunerna i huvudstadsregionen 74.1 och i kommunerna i Västra Nyland, med undantag för Esbo och Grankulla, 27.5. Syftet med de meddelade begränsningarna är att kontrollera smittspridningen genom att bland annat begränsa kontakterna mellan människor. Nylands regionala samordningsgrupp rekommenderar att regionförvaltningsverket för regionerna som är i samhällsspridningsfasen och accelerationsfasen fattar beslut om sammankomstbegränsningar enligt social- och hälsovårdsministeriets styrning för den epidemiologiska fasen

Regionförvaltningsverket konstaterar att incidensen i en del kommuner som ligger inom en region i samhällsspridning är något lägre än i en del av kommunerna som har övergått till accelerationsfasen.

Regionförvaltningsverket anser ändå att den regionala indelningen gällande sammankomstbegränsningarna vid samhällsspridningsfasen och accelerationsfasen är motiverad med beaktande av kontrollen av smittorna och läget i kringliggande kommuner i respektive sjukvårdsområde. Det är

också skäl att notera att incidensen i små kommuner kan bli hög bara på grund av några smittor.

Med beaktande av ovan och Institutet för hälsa och välfärds och sjukvårdsdistriktens rekommendationer i egenskap av sakkunniga och social- och hälsovårdsministeriets styrning anser Regionförvaltningsverket i Södra Finland att det för att hindra spridningen av den smittsamma sjukdomen är nödvändigt att förlänga begränsningarna gällande offentliga tillställningar och allmänna sammankomster i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikts område, men emellertid så att de lindras i områden som har övergått till accelerationsfasen. Också i kommuner som är i samhällsspridning möjliggörs enligt social- och hälsovårdsministeriets senaste rekommendationer tillställningar med över 50 personer i utomhusutrymmen genom åtgärder som avskiljer publiken i separata områden.

I områden i samhällsspridning ska användningen av utrymmena vid offentliga tillställningar och allmänna sammankomster ordnas så att kunder och de som deltar i verksamheten och sällskap de facto kan undvika närkontakt med varandra och säkerheten under tillställningarna ska kunna säkerställas genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 31 maj 2021. I områden som är i accelerationsfasen gäller förutsättningarna ovan tillställningar inomhus med över 10 och i utomhusutrymmen över 50 personer. Det exaktare innehållet i begränsningarna framgår av föreläggandepunkten i beslutet.

I utrymmen inomhus avses med närkontakt vistelse ansikte mot ansikte eller i samma utrymme på mindre än två meters avstånd under mer än 15 minuter eller fysisk kontakt med varandra.

Aktören kan fullgöra sin skyldighet som gäller att undvika närkontakter genom att begränsa antalet kunder, genom att arrangera kundplatserna eller utrymmena eller på något annat sätt som beaktar verksamhetens särdrag.

Regionförvaltningsverket i Södra Finlands beslut gällande kommunernas områden i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt grundar sig på den nuvarande helhetsbedömningen av den regionala situationen, där man har bedömt de regionala faktiska konsekvenserna av covid-19 för folkhälsan och utöver Institutet för hälsa och välfärds sakkunskap även har beaktat de regionala myndigheternas synpunkter samt social- och hälsovårdsministeriets styrning om behovet av begränsningsåtgärder. Vid prövningen av åtgärderna har man beaktat att beslutet har konsekvenser för samhället, ekonomin, näringslivet och grundläggande fri- och rättigheter. Med det här beslutet begränsas verksamheten bara till den del som det enligt den erhållna styrningen och sakkunnigutlåtanden är nödvändigt.

Regionförvaltningsverket kan fatta beslut enligt 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar som kan gälla för högst en månad. Om det epidemiologiska läget förändras gör regionförvaltningsverket en ny bedömning av beslutet att begränsa sammankomsterna.

På basis av det ovan konstaterade är det här beslutet nödvändigt för att förhindra att den smittsamma sjukdomen sprids inom kommunerna i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt.

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 1, 8, 58, 59 a-c och 91 §

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017) 1 och 5 §

SÖKANDE AV ÄNDRING

Enligt 90 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar får det här beslutet överklagas genom besvär hos Tavastehus förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). En besvärsanvisning är bifogad.

VERKSTÄLLANDE

Med stöd av 91 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar verkställs det här beslutet omedelbart trots eventuellt överklagande.

MER INFORMATION

Mer information fås vid behov av regionförvaltningsöverläkare Laura Nikunen, tfn 029 501 6000 (växeln).

överdirektör

Merja Ekqvist

regionförvaltningsöverläkare

Laura Nikunen

BILAGOR

Bilaga 1, Institutet för hälsa och välfärds och undervisnings- och kulturministeriets anvisningar för att förhindra coronavirussmitta vid offentliga tillställningar, vid allmänna sammankomster och vid användningen av offentliga lokaler av den 31 maj 2021.

Bilaga 2, Kommunerna inom Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt

DISTRIBUTION OCH PRESTATIONSavgift**Beslutet delges genom offentlig delgivning**

Delgivningen av det här beslutet sker genom offentlig delgivning. Beslutet hålls framlagt hos Regionförvaltningsverket i Södra Finland till och med den 1 juli 2021. Ett meddelande om att beslutet hålls framlagt har publicerats i det allmänna datanätet på regionförvaltningsverkets webbplats www.rfv.fi.

Delfåendet av beslutet anses ha skett den sjunde dagen efter att ovan nämnda meddelande har publicerats på regionförvaltningsverkets webbplats.

För kännedom

Kommunerna och samkommunerna inom Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt

Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt som ombes informera kommunernas läkare som ansvarar för smittsamma sjukdomar om beslutet

Polisinrättningarna i Helsingfors, Östra Nyland och Västra Nyland

Räddningsverken i Helsingfors stad, Östra Nyland, Mellersta Nyland och Västra Nyland

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet

Undervisnings- och kulturministeriet

Statsrådets kanslis kommunikationsavdelning

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Statskontoret

Avgiftsfritt